

ביחננו

... אז מיד עננה לבית ומבוא בצל קודתו
קהד אבל נעזמה ורגיש קודות עולה,
לשקין עקה בחללו ולמלא פנותיו עגמה.

שלושה דברים נפלאים השארת לי, אהובי - את ילדיך, כה שונים אחד מהשני וכה דומים לך, את ציוריך ואת הזכרונות. הילדים מדברים בעד עצמם. וגם הציורים בשפתם מדברים - שמחת חיים, אהבה, אמונה בטוב. והזכרונות גנוזים עמוק בלב - האפשר להעלות אותם על הנייר? מה אפשר לחברינו אשר אהבו והעריכו אותך?

כל הזכרונות אתך הם יפים וטהורים; לא עלה צליל מזויף אחד ב-26 השנים שהיינו יחד. כלך טוב, ישר, נבון וחזק - כסלע היית בחיי. תמיד כשהייתי במבוכה, איך אנהג? - ידעתי, אשאל אותך, ומה שתאמר אעשה, וזה יהיה נכון. ממש כסמל, חרותה בזכרוני התמונה, איך נשאת את אבי המשותף על זרועותיך כתינוק.

יונה החזק - אגדות מהלכות על כוחך. ותיקים נזכרים בחיך, איך העלית במו ידיך את המכונה הראשונה על המדרגות הצרות של בית החרושת בכפר מלל. ואיך הוצאת בעצמך סוס עם עגלה אשר שקעו בביצה.

יונה בעבודה - כל יום עבודה היה עבורך חובה, תמיד היה לך מה לספר. כל פרה היתה ידידתך, כל תערוכת ענייך הפרטי, וה"קומה החמישית" עם המכונה המשוכללת וקן הציור לידה - ארמונך. ידוע היה, שעליך אפשר תמיד לסמוך, ופי כמה בשעת מבחן - כמו במלחמת סיני, כאשר נשארת לבדך ברפת הגדולה; או במלחמת ששת הימים, כאשר אי אפשר היה להזיז אותך מהמכונה, שבוע שלם, יום ולילה בלי הפסקה. בקשו אותך לנוח ואמרת: "אם עזרתי רק רק לחיל אחד, זה היה כדאי". אולי זה עזר לחיל אחד, מי יודע? אבל טעית בהערכת לבך. חשבת שאיך קץ לכוחך - והנה הקץ בא, וכה מהר.

יונה האמן - אהה היית מחיך לכנוי זה, אבל בלבך ובגישתך היית אמן. אהבתי לשבת על ידך ולהתבונן בעבודתך - מתרגש, מעשן, מתלהב, שואל-ידעתי ועושה אחרת. וכשגמרתי ציור, הבעת הנצחון המבושלת קמעה. ציוריך יאולי לוקים בטכניקה, אבל הם לל כך אמיתיים, עזי בטוי ורגש - הנחפש את השגיאות?

יונה המאמין בסוציאליזם - שכשלוך בצועו כאב לך כאב אישי ממש. שעות רבות היינו משוחחים ומנסים להסביר לעצמנו, מה קורה בעצם, ומדוע; עד שהיית קם פתאום במרץ ואומר: "שוב לא פתרנו את בעיות העולם, נעשה משהו מועיל". היות אחותך קומוניסטית מהזרם הנוקשה ביותר מחד, ואהבתך את הארץ ואת היהדות מאידך הוסיפו גון אישי לערנותך הפוליטית.

להאמין ולקוות לא הפסקת - יונה האופטימיסט ללא תקנה. מצאת טוב בכל אדם, יופי בכל עצם - הקרנת אור ושמחה על הסובבים אותך.

יונה הצנוע השמח בחלקו - אצלך ההסתפקות במועט לא היתה מליצה; חשבת את עצמך למאושר באדם. ועם ענווונותך ידעת את ערכך; מעשיך נעשו תוך בטחון, שקול ובלי חשבונות.

יונה האבא - גאה, צעיר ומלא מרץ, תמיד מוכן עבור ילדיו, עושה, מקשיב, משחק, מעודד; ויחד עם זה מחנך אותם בהכרה לחיי עבודה, צניעות, ואהבת האדם.

ומעל לכל - יונה האיש, האוהב. למה כל כך מהרת ללכת, אהובי? תמיד מהרת, תמיד רציף להספיק עוד - עוד לאהוב, עוד לעבוד, עוד לצייר - את המושג מנוחה לא ידעת. למה מהרת כל כך? עכשיו בלעדיך החיים מתנהלים לאטם. איך סוף לשנה, ליום, לרגע.

עצוב להיות בלעדיך.